

Zeeuws uitvoeringsprogramma “Voor een toekomst zonder geweld” 2019 – 2023

Inhoud

0	Algemeen	3
1.	Actielijn 1: Eerder en beter in beeld	5
2	Actielijn 2: Stoppen en duurzaam oplossen.....	9
3	Actielijn 3: Specifieke groepen.....	12
4	Lijst van gebruikte afkortingen	15

0 Algemeen

Activiteiten i.h.k.v. regiovisie:

actie	beoogd resultaat	trekker	planning
Afspraken maken over de inzet van de middelen op bovenlokaal niveau.	Afspraken met en tussen de Zeeuwse gemeenten over de toekomstige (per 2021) financiering van regionale voorzieningen vanuit de Decentralisatie-uitkering VO en overige gemeentelijke middelen.	Bestuurlijk: stuurgroep CZW Bureau en CZW; Ambtelijk: CZW bureau en werkgroep hgkm	2019- tot maart (of eerder?) 2020
Inzetten op Zeeuwse afstemming t.b.v. integraal beleid voor de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling via het DC-CZW.	Er is integraal beleid gerealiseerd in afstemming tussen Zeeuwse gemeenten en met ketenpartners.	Werkgroep hgkm met Platform Zorg en Veiligheid Bestuurlijk: DC-CZW	doorlopend

Bovengenoemde activiteiten hebben een relatie met:

Beleidsveld	toelichting	Trekker
Integraal Veiligheidsbeleid Zeeuwse gemeenten	Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling is een onderdeel van het veiligheidsveld Veilige woon- en leefomgeving.	Platform integrale veiligheid
Regiovisie Beschermd Wonen en opvang	Met deze regiovisie hebben de Zeeuwse gemeenten al een aantal afspraken gemaakt over de uitgangspunten t.a.v. de Veilige Opvang (vrouwenopvang)	CZW
Doorontwikkeling Maatschappelijke Opvang	Een visie op de doorontwikkeling van de Maatschappelijke Opvang in het kader van de Regiovisie en beleidskader Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Veilige Opvang in Zeeland.	Werkgroep Maatschappelijke Opvang (met CZW Bureau)
Transformatieagenda Jeugd Zeeland 2018- 2021	Deze agenda komt voort uit een door de 13 Zeeuwse gemeenten opgestelde bestuursopdracht om op basis van eerder vastgestelde maatschappelijke resultaten te komen tot een Actieplan Jeugd Zeeland.	Programmamanager Jeugd met Transformatieoverleg Jeugd
Zeeuwse samenwerking sociaal domein	Voorstel voor vorming van een overkoepelend overleg van vertegenwoordigers van gemeenten en relevante maatschappelijke partners	Ambtelijk projectleider: Marcel Stuart Bestuurlijk trekker: wethouder Cees van de Bos (Schouwen-Duiveland)

1. Actielijn 1: Eerder en beter in beeld

Ambities:

1. Inwoners (slachtoffers, plegers en omstanders) weten de weg bij vermoedens of signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.
2. Slachtoffers en plegers weten de weg naar hulpverlening te vinden.
3. Professionals herkennen risicofactoren voor huiselijk geweld en kindermishandeling vroegtijdig.
4. Professionals hebben kennis van het actuele hulpaanbod en weten elkaar te vinden.
5. De Zeeuwse gemeenten hebben een krachtige lokale en bovenlokale infrastructuur.
6. Professionals kunnen geweld bespreekbaar maken.
7. Alle professionals zijn bekend met de werkwijze van Veilig Thuis.
8. Professionals passen de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling toe.
9. De kwetsbaarheid van inwoners en hun gezinnen wordt vroegtijdig gesignaleerd en er wordt snel passende ondersteuning geboden zodat geweld wordt voorkomen.
10. Ernstig huiselijk geweld en kindermishandeling is eerder in beeld (o.a. door inzet van de radar- en monitorfunctie van Veilig Thuis).

Ambitie nr.	actie	beoogd resultaat	trekker	planning
Met name: 1,2,3, 4,7 en 8	Opstellen communicatieplan en uitvoering t.b.v. voorlichting en bewustwording van inwoners en professionals op regionaal en lokaal niveau met extra aandacht voor de toepassing van de meldcode door scholen en huisartsen en aandacht voor signalering van geweld bij specifieke doelgroepen.	<ul style="list-style-type: none"> - Inwoners (slachtoffers, plegers en omstanders) weten de weg bij vermoedens of signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. - Alle professionals in het lokale veld zijn bekend met de werkwijze van Veilig Thuis. 	Werkgroep hgkm o.a. i.s.m. projectleider i.a.m. partners en i.r.t. bestaande communicatie	2019-2022
6, 7 en 8	Twee regionale bijeenkomsten voor professionals i.h.k.v. de meldcodetour Geweld Hoort nergens Thuis. Doelgroep nog bepalen.	Professionals melden altijd bij signalen en vermoedens van ernstige hg en km. Veilig Thuis (toepassen meldcode).	Projectleider GHNT i.s.m. landelijk programma en VT Zeeland.	2019
4, 5, 7, 9 en 10	Evaluatie samenwerkingsafspraken Veilig Thuis Zeeland en lokale zorgstructuren in de 13 Zeeuwse gemeenten. Bestuurlijk opdrachtgever: 13 Zeeuwse gemeenten en Veilig Thuis	Bijgestelde en geactualiseerde samenwerkingsafspraken, waarbij helder is voor de samenwerkende zorgpartijen wat er van Veilig Thuis Zeeland verwacht mag worden in onveilige situaties. Maar ook wat er van de lokale zorgpartijen mag worden verwacht door medewerkers van Veilig Thuis.	Begeleidingsgroep evaluatie (met VT en werkgroep hgkm)	Mei-november 2019
5	Lokale teams voeren zelfevaluatie uit (die nu landelijk wordt ontwikkeld)	Gemeenten hebben zicht op de mate waarin de lokale teams voldoen aan de kwaliteitscriteria en ondernemen zo nodig verbetermaatregelen.	Gemeenten	2019-2020
4 en 5	Samenwerking VT-politie-OM, Nagaan of deze afspraken goed geïmplementeerd zijn in politiedistrict Zeeland West-Brabant	Zicht op knelpunten en oplossingsrichtingen. Er is aandacht voor de relatie met zorg.	Projectleider GHNT i.s.m. werkgroep hgkm i.a.m werkgroep Jeugdwet/strafrecht	2019-2020
4 en 5	Samenwerking tussen verschillende partners Activiteiten te bepalen op lokaal/subregionaal niveau.	Professionals hebben kennis van het actuele hulpaanbod in Zeeland en weten naar welke partij kan worden doorverwezen voor specifieke deskundigheid.	Gemeenten Met onderwijs: via LEA's en REA's	2019-2022
6, 7 en 8	Gemeenten stimuleren/bevorderen dat professionals de Meldcode toepassen. Gemeenten houden Toezicht op de toepassing van de meldcode door maatschappelijke organisaties die	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeenten sturen op werken met aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld en kindermishandeling. 	Gemeenten	2019-2022

	niet onder landelijke inspecties vallen of het toezicht op de kinderopvang dat al via de GGD is geregeld	<ul style="list-style-type: none"> - Professionals kunnen geweld bespreekbaar maken en zijn deskundig in hun rol voor de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. 		
8	Gemeenten passen zelf de meldcode toe	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeenten hebben een aandachtsfunctionaris; - Leerplichtambtenaren (en eventueel ook de consulenten werk- en inkomen) passen de meldcode toe. 	gemeenten	2019-2020
10	Effecten van de radarfunctie monitoren	<ul style="list-style-type: none"> - Helder beeld van wat de radarfunctie oplevert. Krijgen we ernstig huiselijk geweld en kindermishandeling eerder in beeld? - Er is inzicht in de inzet van Veilig Thuis Zeeland in vergelijking met landelijke cijfers. 	Werkgroep hgkm met Veilig Thuis	2019 e.v.
9 en 10	Onderzoeken of het concept 'Handle with care' in Zeeland geïmplementeerd kan worden.	Aanpak realiseren gericht op het sneller en beter informeren van scholen en kinderopvang na geweldsincidenten thuis. Hiervoor onderzoeken we of het concept 'Handle with care' in Zeeland geïmplementeerd kan worden.	Werkgroep hgkm/projectleider GHNT	Nader te bepalen

Lopende en geplande activiteiten die aansluiten bij actielijn 1:

ambitie nr.	actie	kader	planning
9 en 10	Pilot "Verkorten veiligheidsketen/jeugdbeschermingsketen" (Veilig Thuis, GI en Raad van de Kinderbescherming. Doel is om de onderzoekstijd effectiever en efficiënter in te zetten. Hiermee zal het kind (en het gezin) eerder passende hulp en ondersteuning krijgen.	Werkagenda 2019 Transformatieagenda jeugd	2019
8	Bespreken relatie Wet Meldcode en Harmonisatie toegangsprocessen met Veilig Thuis.	Werkagenda 2019 Transformatieagenda jeugd	2019
3,4 en 6	Inzetten op een methode om veiligheid tussen professionals bespreekbaar te maken. Onderzoeken of dit in relatie tot de implementatie van de regiekaart kan.	Werkagenda 2019 Transformatieagenda jeugd	Plan van aanpak voor implementatiefase gereed mei 2019.
4, 9 en 10	Doorontwikkeling gebruik Verwijsindex Regio Zeeland (VIRZ). https://www.verwijsindexzeeland.nl	Werkagenda 2019 transformatie jeugd (GGD met Werkgroep VIRZ)	2019-2020
4 en 6	Borgen dat de resultaten die de Leertuin Gegevensdeling inmiddels heeft bereikt, ook in de toekomst blijven bestaan. (=randvoorwaarde)	Werkgroep Leertuin Gegevensdeling & gemeentelijke trekkers/coördinatoren	2019-2022
7	Het geven van voorlichting aan het voorliggend veld door Veilig Thuis.	Programmabegroting GGD 2020-2023	2020-2023
9	pilot "Kind in Scheiding Zeeland (KIZ)"	Werkagenda 2019 Transformatieagenda jeugd	2019-2020
9	Ontwikkelen/implementeren preventieve programma's als Veilig start, Nu niet zwanger	Werkagenda 2019 Transformatieagenda jeugd	2019

1 Actielijn 2: Stoppen en duurzaam oplossen

Ambities:

1. Alle professionals werken volgens de visie: “Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risicogestuurde zorg”: Geweld wordt zo snel mogelijk gestopt doordat professionals eerst samenwerken voor veiligheid. Samenwerkende hulpverleners bieden vervolgens samenhangende hulp, gericht op duurzaam herstel van veiligheid. Zorg- en veiligheidspartners werken hierin samen.
2. Er is een naadloze samenhang tussen zorg en straf (samenwerking zorg en veiligheid);
3. Er zijn duidelijke (samenwerkings)afspraken m.b.t. een plegeraanpak.
4. Er wordt multidisciplinair en systeemgericht samengewerkt in zowel reguliere situaties als bij de aanpak van complexe en ernstige vormen van huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld. Voor deze complexere vormen van huiselijk geweld en acuut seksueel geweld hebben we een MDA++-aanpak en het CSG.
5. Op casusniveau wordt altijd afgewogen of traumascreening nodig is en er is voldoende behandelaanbod dat daarop aansluit.
6. Knelpunten in- en na de vrouwenopvang worden opgelost. Hierdoor duurt de periode dat vrouwen en hun kinderen in de opvang verblijven niet langer dan nodig. Zij kunnen doorstromen naar een woning wanneer de situatie voldoende veilig is en krijgen de passende hulp en begeleiding die nodig is.¹
7. Gemeenten zorgen voor de nodige randvoorwaarden op de diverse leefgebieden van slachtoffers van huiselijk geweld na de vrouwen- (of mannen)opvang.
8. Herhaling van geweld (recidive) komt veel minder voor doordat duurzame veiligheid en herstel wordt gerealiseerd.
9. Lokale teams hebben de mogelijkheid om voor langere duur casusregie te voeren over kwetsbare gezinnen.
10. De Zeeuwse werkwijze bij tijdelijk huisverboden is doorontwikkeld met aandacht voor preventieve inzet van huisverboden en voorkomen van recidive.

¹ In het Beleidskader Beschermd Wonen en opvang (november 2017) dat door de Zeeuwse gemeenten is vastgesteld zijn al diverse afspraken gemaakt over de vrouwenopvang (Veilige Opvang).

ambitie nr.	actie	beoogd resultaat	trekker	planning
1, 4 en 8	Pilot MDA++: Multidisciplinair en systeemgericht samenwerken in opgeschaalde vorm	Er wordt multidisciplinair en systeemgericht samengewerkt, in opgeschaalde vorm (MDA++ en Centrum Seksueel Geweld); Advies over een structurele multidisciplinaire en systeemgerichte aanpak voor complexe en ernstige vormen van huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld.	Veilig Thuis (projectleider) + werkgroep hgkm Bestuurlijk: Stuurgroep CZW Bureau	2019-2020 (in oktober 2019 advies over vervolg in 2020)
1 en 8	Doorontwikkeling van de werkwijze van netwerkberaden, ook voor gezinnen zonder kinderen (in het verlengde van het doel in de transformatieagenda jeugd om de kennis en deskundigheid op gebied van Signs of Safety opnieuw in te zetten.	Er is een duidelijke gezamenlijke werkwijze in Zeeland om veiligheid te realiseren.	Nader te bepalen	Nader te bepalen
5	Inventariseren waar traumascreening wel en waar niet wordt toegepast in Zeeland	Inzicht in de stand van zaken in Zeeland en advies	Projectleider GHNT	2019-2020
2 en 3	Afstemmen met o.a. OM, politie, reclassering, forensische zorg over samenwerking t.b.v. een plegeraanpak.	Duidelijke samenwerkingsafspraken rondom de plegeraanpak;	Werkgroep hgkm/ projectleider GHNT	Nader te bepalen
2 en 3	Inventariseren en ondersteunen van de uitwerking voor Zeeland van de ontwikkelagenda "Veiligheid Voorop!" van het OM, de Politie, 3RO, de Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis.	Een meerjarig perspectief op alle noodzakelijke activiteiten voor de verbetering van samenwerking tussen justitieorganisaties en Veilig Thuis in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling),	Werkgroep hgkm/projectleider GHNT	Nader te bepalen
2	Met Reclassering Nederland bespreken of het Spreekuur huiselijk geweld in Zeeland kan worden uitgevoerd	Spreekuur huiselijk geweld van Reclassering Nederland in Zeeland: Verdachten waarbij het strafrecht betrokken is, komen binnen twee weken op het spreekuur. Altijd wordt direct contact gelegd met Veilig Thuis.	Werkgroep hgkm/projectleider GHNT	Nader te bepalen
9	Afspraken maken over langdurige inzet van casusregie wanneer dat nodig is om geweld en herstel duurzaam op te lossen	Afspraken gemeenten Lokale teams hebben de mogelijkheid om voor langere duur casusregie te voeren over kwetsbare gezinnen.	Werkgroep hgkm	2020

6 en 7	Knelpunten in- en na de vrouwenopvang oplossen met aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> • een naadloze aansluiting van hulp en begeleiding in de vrouwen (-en mannen)opvang en daarna. • de nodige randvoorwaarden op de leefgebieden van vrouwen (en mannen) en hun kinderen na de opvang. 	Vrouwen en hun kinderen verblijven niet langer in de opvang dan nodig is. Zij stromen door naar een woning wanneer de situatie voldoende veilig is.	Werkgroep hgkm	2019-2022
10	Training casemanagers Tijdelijk huisverbod	De casemanagers THV zijn deskundig in het aanpakken van huiselijk geweld en kindermishandeling.	CZW Bureau	2019
10	Beleidsuitvoering en doorontwikkeling inzet tijdelijk huisverbod en deskundigheidsbevordering (o.a. Cross-training en intervisie)	De Zeeuwse samenwerking t.a.v. het tijdelijk huisverbod wordt voortgezet en voortdurend verbeterd. Met aandacht voor preventie(f) en nazorg.	Werkgroep THV (met CZW Bureau)	2019-2022

Lopende en geplande activiteiten die aansluiten bij actielijn 2:

Ambitie nr.	actie	kader	planning
2 en 4	Implementatie regie en (de)escalatie – kaart. Doel van de regiekaart is dat duidelijk wordt wie er ingrijpt als partijen in ingewikkelde kwesties niet meer weten hoe te handelen.	Transformatieagenda jeugd (Werkgroep Regie en de-escalatie)	2019
1 en 4	Her-inzetten van de kennis en deskundigheid op gebied van Signs of Safety/Signs of Welbeing, waaronder doorontwikkeling van de werkwijze van familienetwerkberaden.	Werkagenda 2019 Transformatieagenda jeugd	2019
6	Pilot Oosterschelderegio Weer Thuis gemeenten en opvanginstellingen gaan aan de slag om mensen te laten doorstromen naar een zelfstandige woning met voldoende begeleiding.	Regiovisie Beschermd Wonen en Opvang/Proeftuin preventie BW (met relatie naar MO en VO)	?
6	Begeleiding MO: Duidelijkheid creëren in overlap/overgang begeleiding vóór, tijdens en na de opvang.	Inzicht in verantwoordelijkheden begeleiding.	2019

2 Actielijn 3: Specifieke groepen

Voor een aantal doelgroepen met specifieke problemen is specifieke expertise nodig en/of een specifieke aanpak. Het gaat om groepen die extra kwetsbaar zijn en niet altijd direct te herkennen zijn.

- Slachtoffers seksueel geweld
 - o.a. CSG
- Slachtoffers loverboys en mensenhandel
- Slachtoffers schadelijke traditionele praktijken
- Kinderen in kwetsbare opvoedsituaties
- Complexe scheidingen
- Slachtoffers van ouderenmishandeling
- Slachtoffers en plegers met een licht verstandelijke beperking

Ambities:

1. Er is voldoende deskundigheid en specialistische kennis met betrekking tot de specifieke aanpak die nodig is om huiselijk geweld te signaleren en duurzaam te stoppen bij alle specifieke groepen.
2. Professionals zijn vaardig in het bespreekbaar maken van geweld m.b.t. de specifieke groepen.
3. Ouderenmishandeling (inclusief financiële uitbuiting), ontspoorde mantelzorg, eengerelateerd geweld, seksueel geweld, loverboyproblematiek, slachtoffers mensenhandel, kinderen in kwetsbare (opvoed)situaties en complexe scheidingen, zijn eerder en beter in beeld, waardoor (nieuw) huiselijk geweld wordt voorkomen en duurzaam stopt.

ambitie nr.	actie	beoogd resultaat	trekker	planning
1,2 en 3	Opstellen Aanpak ouderenmishandeling met aandacht voor o.a.: Signalering, Lokale/subregionale netwerken, ontspoorde mantelzorg en financiële uitbuiting.	Besluitvorming over wat Zeeuwsbreed wordt opgepakt t.b.v. de aanpak van ouderenmishandeling en handreiking voor wat lokaal/subregionaal kan worden opgepakt.	Werkgroep hgkm/projectleider	2 ^e helft 2019 – maart 2020
1 en 3	Advies Aanpak huiselijk geweld en financiële uitbuiting onder cliënten mentorschap door de mentoren	Advies aan Stuurgroep CZW Bureau over subsidie/inkoop inzet mentoren mentorschap bij situaties van huiselijk geweld en financiële uitbuiting.	CZW Bureau met werkgroep hgkm	Advies: juni 2019 Uitvoering: juli 2019 t/m 2020
2	Inzetten op signaleren en bespreekbaar maken van seksueel geweld (onder inwoners en professionals)	o.a. Professionals en inwoners zijn bekend met het Centrum Seksueel Geweld en weten de weg	Nader te bepalen	Nader te bepalen
1,2 en 3	Meer aandacht voor LVB groep door Centrum Seksueel Geweld	Nader te bepalen	CSG	Nader te bepalen
2 en 3	Inzetten op signaleren en bespreekbaar maken van eerge relateerd geweld en huwelijksdwang.	Nader te bepalen	Nader te bepalen	Nader bepalen

Lopende en geplande activiteiten die aansluiten bij actielijn 3:

ambitie nr.	actie	kader	planning
1	De kennis en signalering rondom het herkennen van specifieke doelgroepen vergroten.	Programmabegroting 2020-2023 GGD Zeeland (aanvullende dienst/maatwerk Veilig Thuis)	2020-2023
1	Opbouw van netwerksamenwerking in de aanpak van loverboys (samenwerking GGD met o.a. zorgcoördinator slachtoffers mensenhandel, CSG, politie)	Programmabegroting 2020-2023 GGD Zeeland (aanvullende dienst/maatwerk)	2020-2023
1, 2 en 3	Activiteiten in het kader van de Transformatieagenda jeugd, m.n. actielijn: Kinderen en gezinnen veilig, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> - Project 'Kwetsbaar online' uitrollen, waarbij kinderen en jongeren veilig online kunnen zijn en goede keuzes maken; - Uitvoering pilot "Kind in scheiding" - Doorontwikkeling Safer Caring (voor pleeggezinnen) 	Transformatieagenda Jeugd 2018-2021	2019-2021
1	Besluitvorming t.b.v. aanstellen zorgcoördinator voor slachtoffers mensenhandel	Alle gemeenten + Veiligheidshuis Zeeland	2019
1, 2 en 3	Pilots seksueel overschrijdend gedrag Walcheren en Zeeuws-Vlaanderen	Veiligheidshuis/Openbare orde en veiligheid	2019-....?
1 en 3	Uitstapprogramma prostituees (RUPS). GGD, SMWO en gemeenten werken hierin Zeeuwsbreed samen.	Programmabegroting 2020-2023 GGD Zeeland	2020-2023

3 Lijst van gebruikte afkortingen

- BW: Beschermd Wonen
- CSG: Centrum Seksueel Geweld
- DC-CZW: Afstemmingsoverleg Districtscollege en College Zorg en Welzijn
- GHNT: Geweld Hoort Nergens Thuis
- hgkm: huiselijk geweld en kindermishandeling
- LEA: Lokale Educatieve Agenda
- OM: Openbaar Ministerie
- MO: Maatschappelijke Opvang
- REA: Regionale Educatieve Agenda
- THV: Tijdelijk Huisverbod
- VO: Vrouwenopvang
- VT: Veilig Thuis